

Iedereen doet mee, telt mee
en draagt bij

Beleidsplan Sociaal Domein
2025-2030

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
Wat verstaan we onder het Sociaal Domein.....	2
Aanpalende beleidsvelden.....	4
Cranendonck in beeld	5
Maatschappelijke opgaven	6
Ontwikkelingen Sociaal Domein	8
Missie, visie, ambitie.....	10
Doelstellingen.....	12
Data als onderlegger van het beleidsplan	14

Inleiding

Transformatie is een proces van duurzame verandering van houding en gedrag. Dit is een meerjarig proces. De ingezette beweging zoals beschreven in het beleidsplan Sociaal Domein 2019-2022 is nog altijd actueel. Dit vormt dan ook de basis waarop we in dit beleidsplan verder bouwen. Het beleidsplan is aangescherpt naar aanleiding van actualiteiten en voortschrijdend inzicht. We blijven investeren in transformatie van curatief naar preventief. Want hoewel met het bereiken van de diverse beleidsdoelen is gestart vergt het bereiken van maatschappelijke effecten langere tijd. Daarbij blijven duurzaamheid, betaalbaarheid en toegankelijkheid belangrijke aandachtspunten in het Sociaal Domein.

Het Sociaal Domein is een breed en complex werkveld. Variërend van opgaven rondom opvoeden en opgroeien, inkomen, werk, wonen, welzijn en zorg. Dit vraagt om een beleidsplan wat stuurt op integrale samenhang en doelstellingen. Het beleidsplan bepaalt de koers waaronder beleid in het Sociaal Domein de komende jaren verder vorm krijgt. Het is het kompas voor ons handelen. Dit Kompas helpt ons om op koers te blijven voor nu en in de toekomst.

We kijken in dit beleidsplan vooruit tot het jaar 2030. Het uitvoeringsplan stellen we op voor een periode van twee jaar zodat we flexibel zijn en datgene doen wat het best passend is bij de opgaven die we hebben. Het actieplan/activiteitenoverzicht stellen we jaarlijks op.

In dit beleidsplan schetsen we de reikwijdte van het Sociaal Domein. Welke maatschappelijke, regionale en lokale ontwikkelingen van invloed zijn. Missie, visie en ambitie. En tot slot beschrijven we de strategische doelstellingen waarlangs we het Sociaal Domein vorm gaan geven. In het uitvoeringsplan staat beschreven wat we willen bereiken, wat we al doen en wat we nog gaan doen om onze doelen te bereiken. De concrete acties en activiteiten en daarbij horende rollen en taken stellen we na vaststelling van het beleidsplan samen met onze ketenpartners op. Zo komen we tot een gezamenlijk actie plan/activiteitenoverzicht.

Een toekomstbestendige samenwerking met inwoners en ketenpartners is onlosmakelijk verbonden met het veerkrachtiger maken van inwoners en het bouwen aan een redzame samenleving. Het vraagt om anders denken, organiseren en sturen.

Dit beleidsplan vloeit voort en sluit aan op de strategische visie. De strategische visie bepaalt waar Cranendonck in 2040 wil staan. In dit beleidsplan is de doorvertaling van de strategische visie naar het Sociaal Domein gemaakt.

Dit beleidsplan is in samenwerking met collega's van de verschillende beleidsdomeinen en met onze ketenpartners opgesteld. Inwoners zijn niet specifiek bevroegd. Wel is de input die is opgehaald tijdens de Kernsafari die in het kader van de Omgevingsvisie is gehouden als input voor dit beleidsplan gebruikt.

Wat verstaan we onder het Sociaal Domein

De centrale opgave in het Sociaal Domein is het bevorderen van welzijn van inwoners zodat ze mee kunnen doen in de maatschappij. Het uitgangspunt is gelijke kansen voor iedereen.

De kern van het Sociaal Domein bestaat uit de uitvoering van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de wet Schuldhulpverlening en de Participatiewet. Deze wetten bieden een vangnet voor inwoners die op eigen kracht, eventueel aangevuld met ondersteuning vanuit het eigen netwerk, niet of onvoldoende kunnen participeren.

Jeugdwet

Sinds 2015 zijn gemeenten op grond van de Jeugdwet verantwoordelijk voor jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering voor jongeren tot achttien en soms tot drieëntwintig jaar (verlengde Jeugdwet). Het percentage jeugdigen (jonger dan 18 jaar) met een voorziening op grond van de Jeugdwet is toegenomen van 11,8% in 2017 naar 14,4% in 2023. De Jeugdwet gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders, met inzet van het eigen sociale netwerk. Lukt het ouders op deze manier niet of onvoldoende om hun kinderen veilig en gezond op te laten groeien dan kan ondersteuning vanuit algemene, vrij toegankelijke voorzieningen (zoals jongerenwerk, maatschappelijk werk) de jeugdigen en het gezin ondersteunen. Als deze ondersteuning niet toereikend is kan, aanvullend op of in plaats van, ondersteuning op grond van de Jeugdwet ingezet worden. Eerder de juiste hulp op maat bieden aan jeugdigen en hun ouders om zwaardere en complexere problematiek te voorkomen (of te minimaliseren) en normaliseren zijn hierbij de uitgangspunten.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De Wmo biedt hulp en ondersteuning aan inwoners zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen en deel kunnen blijven nemen aan de maatschappij. Het percentage Wmo cliënten (18+) is tussen 2020 en 2023 met bijna 1% gestegen. Van 6,7% naar 7,6%. In de Wmo staat de eigen verantwoordelijkheid van mensen voorop. Pas als iemand zelf geen hulp kan regelen, kan er een beroep gedaan worden op ondersteuning vanuit de gemeente.

Participatiewet

Vanuit de Participatiewet biedt de gemeente minimabeleid, inkomensondersteuning en ondersteuning bij re-integratie. De Participatiewet biedt een vangnet aan inwoners die onvoldoende eigen middelen hebben om rond te kunnen komen en om mee te kunnen doen. Het gaat om bestaanszekerheid en het ondersteunen van inwoners bij het vinden van (betaald) werk of een zinvolle dagbesteding als (betaald) werk niet mogelijk is. Het uitgangspunt van de Participatiewet is dat iedereen naar vermogen deel kan nemen. Het aantal uitkeringsdossiers is de afgelopen jaren licht gestegen. In het vierde kwartaal 2021 waren er 219 uitkeringsdossiers, in kwartaal vier 2022 waren dat er 225 en in het vierde kwartaal 2023 waren er 232 uitkeringsdossiers op grond van de Participatiewet.

Wet Inburgering

Voor mensen met een migratieachtergrond is het belangrijk om zo snel en goed mogelijk in te burgeren in het land waar ze gaan wonen, opgroeien, werken en recreëren. Doel is dat inburgeraars zo snel mogelijk zelfredzaam zijn en gaan deelnemen aan de Cranendonckse samenleving. De gemeente heeft de wettelijke verplichting om inburgeraars te begeleiden richting integratie.

Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening

De gemeente helpt inwoners met (beginnende) schulden en vervult een regierol bij het voorkomen en oplossen van (problematische) schulden. De ondersteuning richt zich op het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden, evenals nazorg. Het aantal huishoudens met problematische schulden is sinds 2021 gestegen. Op 1 januari 2023 had 5,6% van de huishoudens in Cranendonck problematische schulden (bron: CBS). De ontwikkeling in Cranendonck is vergelijkbaar met de landelijke (ook daar is sprake van een stijging), zij het dat in Cranendonck het aantal huishoudens met problematische schulden aanzienlijk beneden het landelijke gemiddelde ligt. Landelijk ligt dit aandeel op 1 januari 2023 op 8,8%. In Cranendonck hebben zich in 2023 54 mensen/huishoudens gemeld voor schuldhulpverlening.

Aanpalende beleidsvelden

Onderwijs, sport, cultuur en gezondheidszorg zijn nauw verbonden met het Sociaal Domein. Ook het fysieke domein, de Omgevingswet en veiligheid hebben een directe relatie met het Sociaal Domein. Deze aanpalende beleidsvelden worden steeds belangrijker om ondersteuning aan inwoners die het nodig hebben ook de komende jaren te kunnen blijven bieden.

Scholen spelen een centrale rol in het welzijn en de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Daarnaast hebben de scholen een zeer belangrijke signalerende rol. Zij zien de kinderen immers iedere dag. Zij zien dan ook vaak als een van de eerste als de ontwikkeling van een kind stagneert of als er in de thuissituatie risico factoren in het veilig kunnen opvoeden en opgroeien aanwezig zijn. Naast groei op het gebied van leer- of schoolprestaties is er dan ook steeds meer aandacht voor het bieden van ondersteuning op sociaal-emotioneel gebied en het aanpakken van eventuele problemen die de ontwikkeling van de kinderen en jongeren kunnen belemmeren. Hoe eerder gesignaleerd wordt hoe sneller het gezin ondersteunt kan worden. En de jeugd van nu zijn de ouderen van later. Door te investeren in onze jongeren bouwen we aan de toekomst.

Sport zorgt voor verbinding tussen inwoners, draagt bij aan een inclusieve samenleving en bevordert de gezondheid. Een belangrijke pijler in het kader van vitaliteit en voorkoming van eenzaamheid.

Cultuur draagt bij aan een beter sociaal milieu, betere omgangsvormen tussen mensen en beter begrip tussen culturen. Door toenemende migratie en internationalisering is het belangrijk dat we niet tegenover elkaar komen te staan, maar dat we begrijpen en accepteren dat verschillen er zijn. Dit bevordert het omzien naar elkaar wat bijdraagt aan een fijne woon-en leefomgeving.

Veiligheid en het fysieke domein zijn belangrijke randvoorwaarden voor mensen om zich veilig en prettig te voelen in de eigen leefomgeving. Het fysieke domein draagt daarnaast bij aan het langer zelfstandig kunnen wonen. Denk hierbij aan een woon-en leefomgeving die mensen uitnodigt om te bewegen en elkaar te ontmoeten. Maar ook de keuze welk type woningen en op welke locaties gebouwd gaat worden kan een positief effect hebben op de vraagstukken van het Sociaal Domein.

Door een integrale, brede benadering van het Sociaal Domein (Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning, wet Inburgering, Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening en Participatiewet) aangevuld met onderwijs, sport, gezondheid, cultuur en fysiek domein ontstaan er kansen. Problematiek die op het ene leefgebied extra aandacht vraagt heeft vaak ook raakvlakken en effecten op andere leefgebieden. Door intensief samen te werken over de verschillende beleidsdomeinen heen kan aan inwoners die ondersteuning geboden worden die het best passend is.

Deze aanpalende beleidsvelden zorgen voor belangrijke randvoorwaarden en een stevig fundament onder het Sociaal Domein. Het maakt inzetten op preventie en het veerkrachtig maken van inwoners mogelijk. Met als uiteindelijke doel de inzet van vangnetvoorzieningen te minimaliseren. Waarbij we ons moeten realiseren dat vangnetvoorzieningen altijd beschikbaar moeten zijn voor de inwoners die het nodig hebben.

Het beleidsplan Sociaal Domein sluit aan op de onderwijsvisie, de woon-zorgvisie, de omgevingsvisie en vloeit voort uit de strategische visie.

Cranendonck in beeld

Om het doel “veerkrachtige inwoners in een redzame samenleving” te bereiken is het noodzakelijk om aansluiting te zoeken bij de specifieke kenmerken van Cranendonck. De gemeente Cranendonck bestaat uit zes kernen: Budel, Budel-Schoot, Budel-Dorplein, Gastel, Soerendonk en Maarheeze. Er zijn grote verschillen tussen de kernen. Elke kern heeft zijn eigen identiteit met daarbij horende krachten en zorgen. De identiteit van de kernen willen we behouden, maar die kernen staan niet op zichzelf. Ze maken onderdeel uit van het grotere geheel Cranendonck.

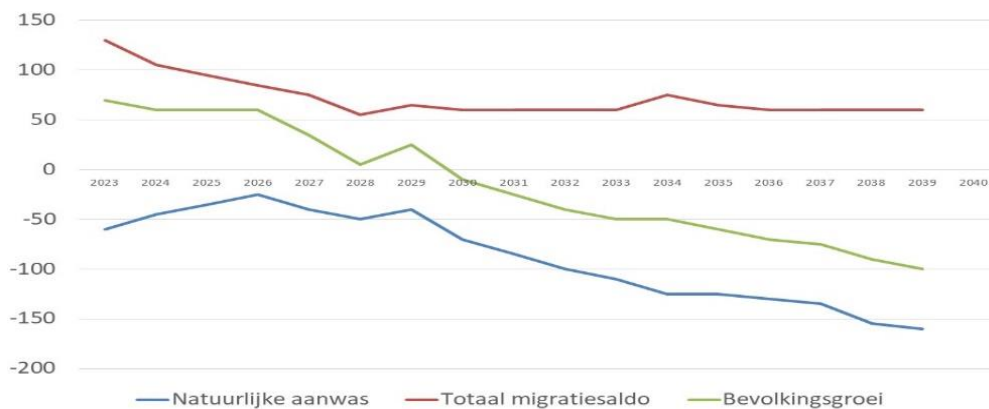
Om de huidige situatie en verwachte prognoses voor Cranendonck in beeld te brengen maken we gebruik van diverse indicatoren over de kwaliteit van leven van onze inwoners. Deze informatie vormt de basis waarop we het Sociaal Domein kompas instellen (zie bijlage).

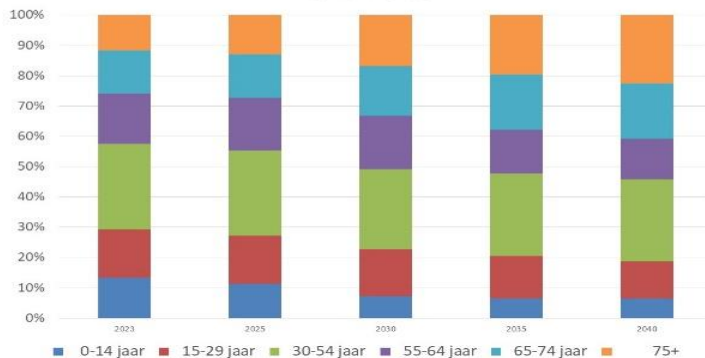
Maatschappelijke opgaven

Uit de bevolkingsprognose blijkt dat er de komende jaren bij gelijkblijvend beleid sprake is van een stagnerende bevolkingsgroei en tegelijkertijd een sterke vergrijzing. Het aantal 75+ neemt tot 2030 met 50% toe en verdubbelt zelfs naar 2040. Dit zal een toenemende vraag naar zorg en ondersteuning tot gevolg hebben. Bereikbaarheid en toegankelijkheid van ondersteuning en voorzieningen (zowel fysiek als digitaal) vraagt nu al, maar zeker dan om extra aandacht. Ook digitalisering en de rol van social media heeft impact op het Sociaal Domein. Dit biedt kansen maar brengt ook risico's met zich mee (digitale inclusie).

Prognose (PNB)
Bevolkingsgroei 2023-2040 (absoluut)

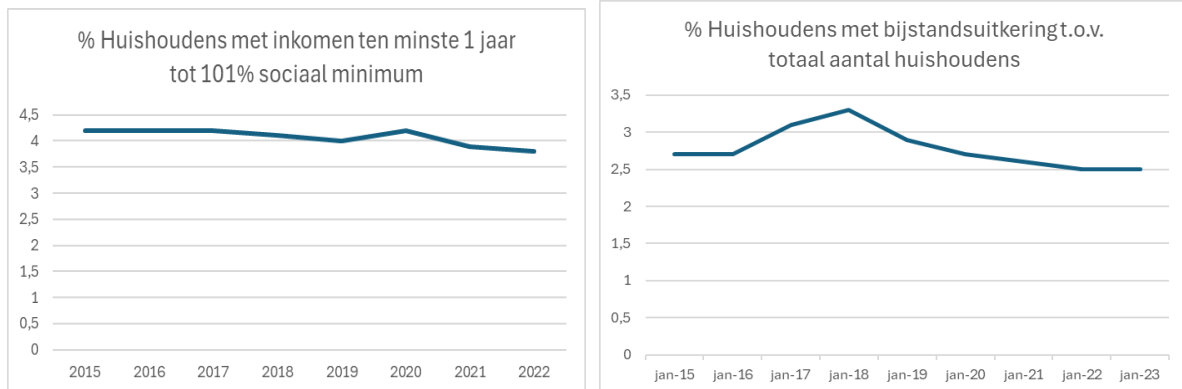

Bevolkingssamenstelling naar leeftijd
2023-2040

Financiële middelen zijn nu al beperkt en zullen tegen de achtergrond van de door het rijk aangekondigde bezuinigingen alleen maar beperkter worden. Daarnaast is er nu al sprake van personeelstekorten in de zorg, die zeker niet zullen afnemen als de ontgroening van de Cranendonckse bevolking zich in de komende jaren doorzet. Daardoor ontstaan wachtlijsten en is het bieden van passende ondersteuning niet altijd makkelijk. Ook zien we dat de druk op mantelzorgers toeneemt. Met als gevolg dat mantelzorgers overbelast raken. Deze opgaven maken een transformatie van curatief (oplossen van) naar preventief (voorkomen dat) noodzakelijk.

Ook hebben we te maken met stijgende energie- en overige vaste lasten, die druk zetten op het huishoudinkomen (toename aantal arme huishoudens, energie armoede).

Bron: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85678NED/table?ts=1719502548019>
 Bron: *waarstaatjegemeente - CBS Arbeidsdeelname*

Maar ook de woningbouwopgave, de schaa sprong, migratie, internationalisering, vraagstukken rondom mobiliteit en klimaat hebben hun weerslag op het Sociaal Domein.

Tot slot spelen technologische ontwikkelingen een rol. Door robotisering en kunstmatige intelligentie kunnen verschillende taken van inwoners in de toekomst worden overgenomen. Deze ontwikkeling kan een positief effect hebben, maar kan ook risico's met zich meebrengen.

Ontwikkelingen Sociaal Domein

In het Sociaal Domein vonden de afgelopen jaren veel ontwikkelingen plaats. Denk aan de stelselwijziging van de decentralisaties, wijzigingen van wet- en regelgeving, bezuinigingsopgaven en de herijking van inkoop systematiek. Het Sociaal Domein is een werkveld dat volop in beweging is en ook de komende jaren dynamisch zal zijn.

Participatiewet

De afgelopen jaren is gebleken dat de Participatiewet een aantal hardheden kent die niet meer volledig aansluiten bij de veranderende doelgroep. Het vorige kabinet heeft een wetwijziging voorgesteld waarin versoepeling van wet-en regelgeving en een cultuuromslag (uitgaan van vertrouwen) belangrijk zijn. Onduidelijk is of en wanneer dit voorstel van kracht wordt. Het sociaal domein speelt in op deze voorstellen door meer te werken vanuit de bedoeling van de wet. Hiervoor is de tool 'de omgekeerde toets' geïmplementeerd. We kijken naar de behoeften en mogelijkheden van de inwoner om deze zo goed als mogelijk te laten meedoen en waar mogelijk financieel zelfredzaam te maken, binnen de kaders van de wetgeving. De landelijke aanpassingen worden op de voet gevolgd en hierop wordt tijdig aansluiting gezocht. De doelgroep die behoort tot de Participatiewet bestaat naast de bijstandsgerechtigden uit overige inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, die met inzet van tools als jobcoaching en subsidies als loonkostensubsidie bemiddeld kunnen worden naar reguliere werkgevers. Hiervoor wordt samengewerkt met de arbeidsmarktregio Midden-Limburg. De komende jaren moet er een Regionaal Werkloket worden opgericht waar alle werkzoekenden en werkgevers terecht kunnen voor ondersteuning en begeleiding die nodig is om inwoners de stap naar een nieuwe baan te laten maken.

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

In de zomer van 2024 is er een landelijk actieplan uitgekomen om de basisdienstverlening te verbeteren. De noodzaak voor het plan zit erin dat steeds meer mensen in de problemen komen door hoge schulden. Iedere gemeente zal de onderdelen uit het actieplan gaan toepassen, waardoor het hulpaanbod per gemeente uit een minimaal aantal dezelfde elementen bestaat en wordt het hulpaanbod toegankelijker. Voor vroeg signalering worden er landelijke tests uitgevoerd om de signalering uit te breiden met hypotheekachterstanden, gemeentelijke belastingschulden en achterstanden DUO.

Wet inburgering

De wet inburgering ligt sinds 2022 bij de gemeenten. Het aantal inburgeraars is afhankelijk van het aantal statushouders dat in de gemeenten gehuisvest wordt. De afgelopen jaren zien we de taakstelling voor de te huisvesten statushouders stijgen. Wanneer deze stijgende taakstelling gerealiseerd wordt, betekent dit dat het aantal inwoners met een inburgeringsplicht zal stijgen.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) heeft gezorgd voor een aanzuigende werking. Een grotere doelgroep is hierdoor een beroep gaan doen op gemeentelijke ondersteuning. Het Rijk is voornemens het abonnementstarief te wijzigen aangezien de ondersteuning in de Wmo op de huidige manier zowel wat personeel als financiën betreft niet houdbaar is.

Daarnaast staat de doordecentralisatie van Beschermd Wonen op de planning. Dit betekent voor de gemeente Cranendonck een grotere verantwoordelijkheid voor deze doelgroep.

Jeugdwet

Gelukkig gaat het met de meeste jongeren goed. Maar dat geldt helaas niet voor iedereen. De gevolgen van Corona hebben nog steeds op meerdere levensdomeinen hun weerslag op de jeugd. De druk van social media is groot. Dit heeft een negatieve invloed op de mentale gezondheid. Jongeren bewegen minder. We zien een toename van overgewicht. In totaliteit zijn de kosten in de Jeugdzorg de afgelopen jaren enorm gestegen. De zwaarte en complexiteit van zorg is toegenomen en wachtlijsten zijn ontstaan. Om het tij te keren is onder andere de hervormingsagenda en het toekomstscenario 0-100 jaar opgesteld. De maatregelen in deze agenda's gaan direct gevolgen hebben voor de ondersteuning van de jeugdigen en hun ouders in Cranendonck.

De rollen, taken en verantwoordelijkheden van de gemeente in het Sociaal Domein zijn de afgelopen jaren enorm veranderd. Deze zijn omvangrijker en complexer geworden. In het Sociaal Domein is een ander speelveld ontstaan. De gemeentelijke taken worden uitgebreid terwijl de financiële middelen beperkter worden.

Maatschappelijke, landelijke, lokale en politieke ontwikkelingen zijn dynamische omgevingsfactoren die op meerdere manieren effect hebben op het Sociaal Domein. Deze factoren hebben direct invloed op het te ontwikkelen beleid en op de te stellen prioriteiten. Het zijn allemaal ontwikkelingen waar we op anticiperen waar we kunnen, maar deze factoren kunnen we als gemeente over het algemeen niet direct beïnvloeden. We hebben hier niet altijd controle over. Een voorbeeld hiervan is de val van het kabinet en de gevolgen die dit heeft op besluitvorming.

Missie, visie, ambitie

In het Kompas voor Cranendonck, de strategische visie van de gemeente, wordt een aantal keuzes gemaakt en worden richtinggevend principes vastgelegd. Met als doel: brede welvaart voor volgende generaties Cranendonckers behouden. Het beleidsplan Sociaal Domein is opgesteld in lijn met de strategische visie en geeft met name invulling aan de principes om: het dorpse karakter van Cranendonck te behouden, voorbij de grenzen van dorp of gemeente te kijken, de ontwikkelkracht van vitale gemeenschappen te benutten en te vertrouwen op de eigen kracht van inwoners.

Als we de doorvertaling maken vanuit de strategische visie naar het Sociaal Domein komen we tot de volgende missie, visie en ambitie.

Missie

Alle inwoners doen mee, tellen mee en dragen bij aan een gezonde en veerkrachtige gemeenschap. We gaan uit van eigen kracht en ondersteuning vanuit vrij toegankelijke, algemene voorzieningen. Een maatwerkvoorziening op grond van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en/of Participatiewet zetten we in als dat nodig is.

Visie

Cranendonck is een krachtige gemeenschap met een sterke sociale basis waar inwoners zich veilig voelen en zo gezond mogelijk kunnen leven. Wij zorgen voor elkaar en kijken naar elkaar om. Inwoners die het op eigen kracht niet redden kunnen rekenen op ondersteuning. Daarbij bieden we tijdig de passende hulp en ondersteuning op de juiste plek.

Ambitie

In het verleden lag de nadruk meer op curatie dan op preventie. Dit willen we ombuigen. Om deze transformatie van curatief naar preventief vorm te geven zetten we in op vitale gemeenschappen en een optimale samenwerking met inwoners en ketenpartners. Het gedachtengoed van Positieve Gezondheid vormt hierbij de basis en rode draad. Het is een manier van denken en handelen die ervoor zorgt dat we breder kijken naar de gezondheid van onze inwoners. Dit gedachtengoed gaat niet uit van de aanwezigheid van ziekten en beperkingen, maar van veerkracht. Oftewel het vermogen van onze inwoners om inzicht te krijgen in hun hulpvragen. Inwoners nemen voor zover dat mogelijk is eigenaarschap. Ook hebben ze het vermogen om zich aan te passen aan dat wat zich in hun leven voordoet. Deze bredere manier van kijken naar onze inwoners helpt ons om beter aan te sluiten op hun behoeften en hier onze dienstverlening op af te stemmen.

Scholen, verenigingsleven en ontmoetingsplekken zijn het fundament voor het leggen van een stevige sociale basis. Het maakt het elkaar (leren) kennen, elkaar helpen, leren van elkaar, groeien en ontwikkelen mogelijk. Door het verstevigen van de sociale basis en het inzetten op preventie en vroeg signalering willen we de inzet van het aantal maatwerkvoorzieningen op grond van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning en/of Participatiewet laten afnemen.

Faciliteiten en ondersteuning zo nabij als mogelijk, is het uitgangspunt. Daarbij plaatsen we de kanttekening dat wij niet alle soorten voorzieningen in de eigen kern kunnen organiseren. Daarvoor is de schaalgrootte van de gemeente Cranendonck te klein. Dit vraagt om flexibiliteit en het maken van keuzes. Samen met inwoners en onze ketenpartners bekijken we welke kernen welke aandacht nodig hebben, afhankelijk van de infrastructuur en de veerkracht per kern.

Per opgave kijken we welke samenwerkingspartners we nodig hebben. Dat kan per vraagstuk verschillen. Omdat Cranendonck een grensgemeente is biedt dit soms extra kansen en soms kan het een extra uitdaging zijn. We houden een brede blik op samenwerking.

Doelstellingen

Iedereen doet mee, telt mee en draagt bij

Voor het welbevinden van inwoners is het belangrijk dat zij zich onderdeel voelen van de gemeenschap en daar een bijdrage aan kunnen leveren, in welke vorm dan ook. Daarbij zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun levensonderhoud en hun eigen welzijn. Ze leveren, als lid van de samenleving, ook een bijdrage aan het welzijn van de mensen om zich heen. Zij kijken naar elkaar om. Inwoners, partners en de gemeente werken gezamenlijk aan een sterke samenleving waarin sociale verbanden kunnen ontstaan en blijven bestaan. We ontwikkelen een nieuwe verhouding tussen de mate waarin onze inwoners een eigen verantwoordelijkheid hebben en de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente.

De behoefte van de inwoner staat centraal

Om te komen tot vitale veerkrachtige inwoners geven inwoners zelf aan wat zij willen en kunnen. Door in gesprek te gaan met de inwoner verhelderen we de (hulp)vraag en bespreken we wat de inwoner wenst of nodig heeft om verder te kunnen. Wij vergroten op deze manier de kans van slagen van het oplossen van de (hulp)vraag. Op deze wijze dragen we bij aan de omslag van “zorgen voor naar zorgen dat”. Niet elke hulpvraag behoeft immers een zorgantwoord. Inwoners die daartoe in staat zijn worden met andere woorden geprikkeld om zelf actie te ondernemen. Het is voor niemand prettig om voor langere tijd in een afhankelijke situatie te zitten. Als inwoners geen ondersteuning willen dan accepteren we dat. Alleen als de veiligheid van de inwoner of van de omgeving in gevaar is grijpen we in.

Inwoners tonen eigenaarschap en nemen verantwoordelijkheid

Te zeer afhankelijk zijn van de samenleving en overheid zorgt ervoor dat inwoners niet of onvoldoende zelf werken aan hun eigen welbevinden en veerkracht. Door in te zetten op het verkrijgen van inzicht in het eigen functioneren, ontwikkelen (of ‘reactiveren’) inwoners zelf competenties en/of vaardigheden. Eigenaarschap en verantwoordelijkheid van inwoners voor wonen, sociale contacten, gezondheid en welzijn zijn hierbij een belangrijk uitgangspunt. Uiteraard alleen als dit mogelijk is. Hierdoor zorgen we ervoor dat inwoners (op termijn) geen of minder ondersteuning nodig hebben. Als we verwachten dat inwoners eigenaarschap tonen en zelf verantwoordelijkheid nemen betekent dat ook iets voor de rol van de gemeente. De inwoner staat aan het roer en bepaald de richting en het tempo. De gemeente faciliteert de inwoner en zorgt voor een vangnet waar nodig.

Ondersteuning op maat

We stimuleren inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig in hun eigen vertrouwde woonomgeving te blijven wonen. Op het moment dat de inwoner dat niet op eigen kracht kan, zullen we passende ondersteuning bieden. Uitgangspunt is dat inwoners zo dichtbij en zo laagdrempelig en kortdurend als mogelijk ondersteund worden. Het doel is om inwoners zo veel en zo lang mogelijk zelf regie te laten hebben en houden zodat ze op eigen kracht en eventueel met ondersteuning vanuit het eigen netwerk kunnen meedoen in de maatschappij. Door maximaal in te zetten op preventie en vroeg signalering kunnen inwoners eerder ondersteund worden waardoor verzwaring van problematiek vertraagd dan wel voorkomen kan worden. We garanderen dat er altijd een vangnet in de vorm van maatwerkvoorzieningen Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en/of Participatiewet blijft bestaan voor inwoners die het (tijdelijk of permanent) niet op eigen kracht redden. Als ondersteuning noodzakelijk is kunnen inwoners rekenen op deskundige, passende en toereikende ondersteuning.

Samen kunnen we meer dan alleen

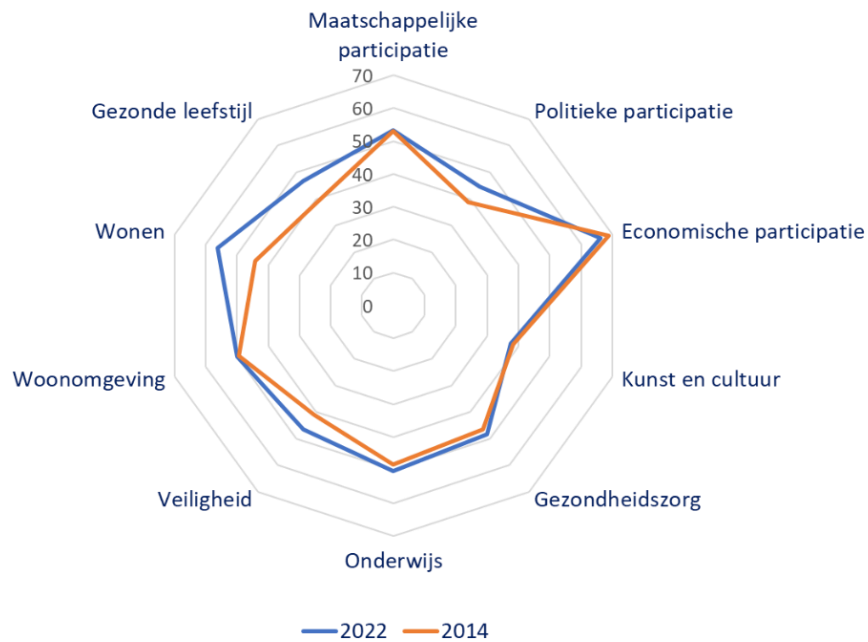
Samenwerking is cruciaal binnen het Sociaal Domein. Alleen door samenwerking is het mogelijk om de inwoners de best passende ondersteuning te bieden. Het gaat hier niet alleen om samenwerken binnen het Sociaal Domein, maar ook samen met andere organisaties en partijen. Denk hierbij aan vrijwilligersorganisaties, sport- en cultuurverenigingen en woningcorporaties. Inzetten op duurzame samenwerkingen is het uitgangspunt.

Data gestuurd en opgavegericht werken

We werken doelmatig, rechtmatig en zorgen dat ondersteuning maatschappelijk en financieel houdbaar blijft. Onder de term “doelmatig” verstaan we dat de ondersteuning veilig, efficiënt, effectief en cliëntgericht is zoals vermeld in de wet -en lokale regelgeving. Om doelmatig te kunnen werken is rolzuiverheid een belangrijke voorwaarde. Als gemeente zijn we eindverantwoordelijk voor het dienstverleningsproces- en voor de kwaliteit van de ondersteuning die op basis van algemene- en maatwerkvoorzieningen geboden wordt aan de inwoners. Als we het hebben over rechtmatigheid van de geleverde voorziening of uitkering dan moeten we ons de volgende vraag stellen. Voldoet de inwoner aan de wettelijke toegangsrichtlijnen om in aanmerking te komen voor een voorziening en wordt de voorziening door de zorgverlener ook daadwerkelijk geleverd conform beschikking? Door het maken van afspraken met ketenpartners over prestatie indicatoren en data gestuurd werken waarbij monitoring in processen is ingebed houden we grip op de kwaliteit en de financiën van de ondersteuning die geboden wordt.

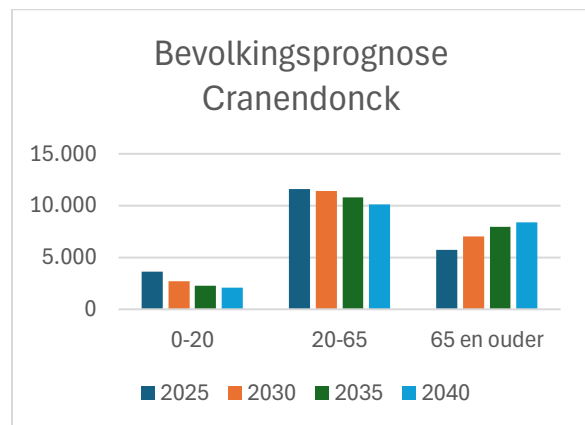
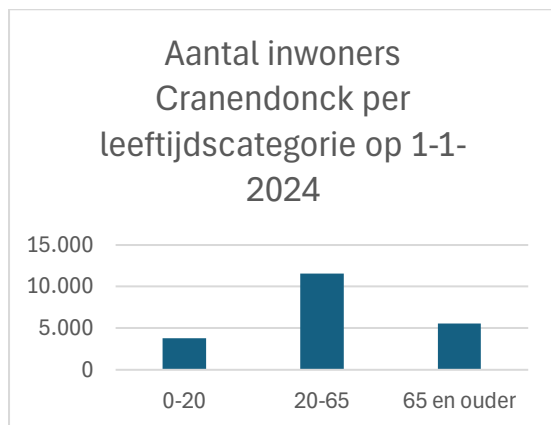
Data als onderlegger voor het beleidsplan

Sociaal Kapitaal Cranendonck

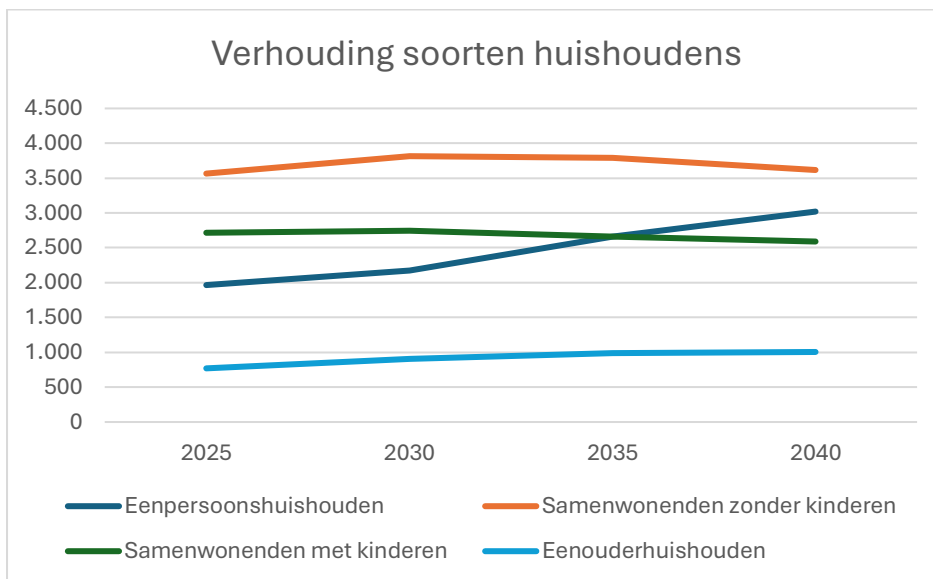
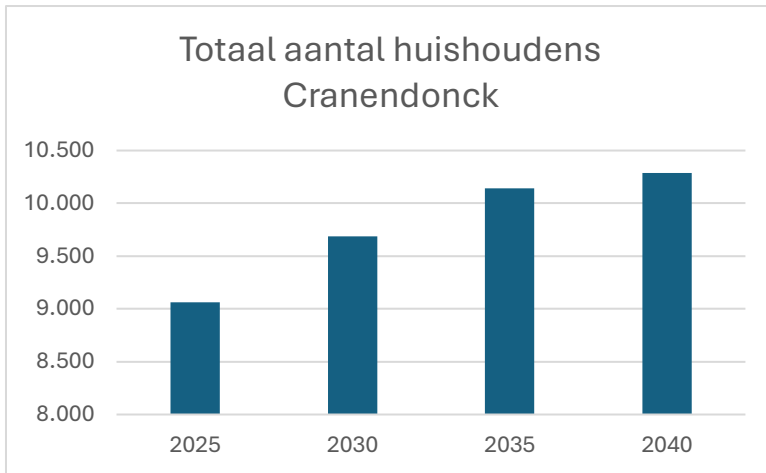
Bron: PON-Telos, Duurzaamheidsbenchmark Cranendonck 2023

Thema Bevolking

Bron: aantal inwoners: website gemeente Cranendonck d.d. 29-5-2024

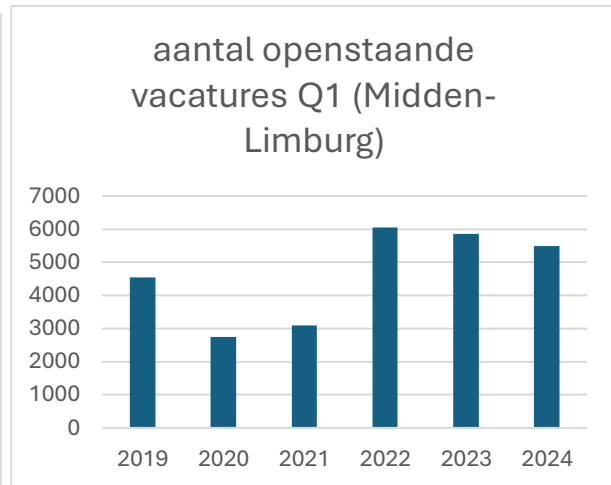
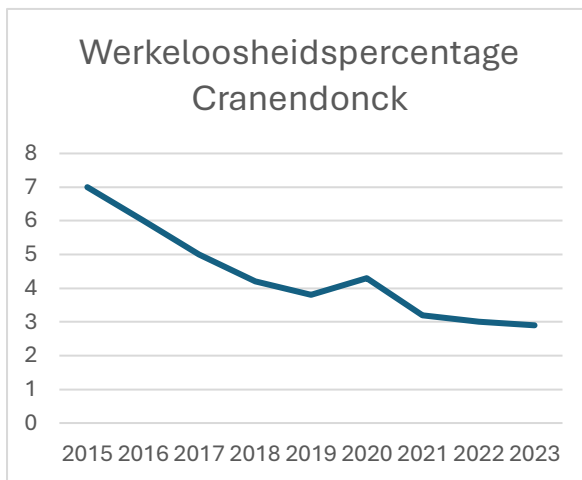
Bron: De bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant, actualisering 2023 (Provincie Noord-Brabant, 2023)

Bron: De bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant, actualisering 2023 (Provincie Noord-Brabant, 2023)

Thema Bestaanszekerheid

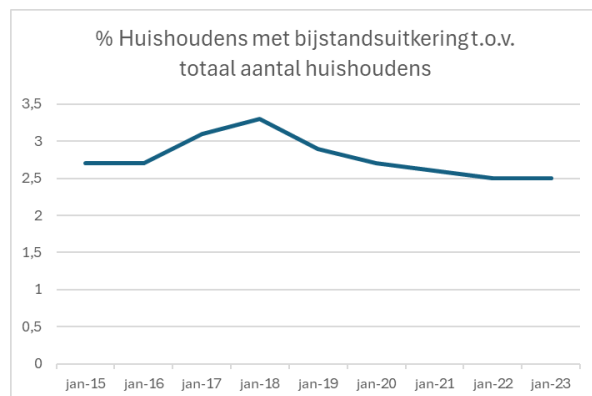
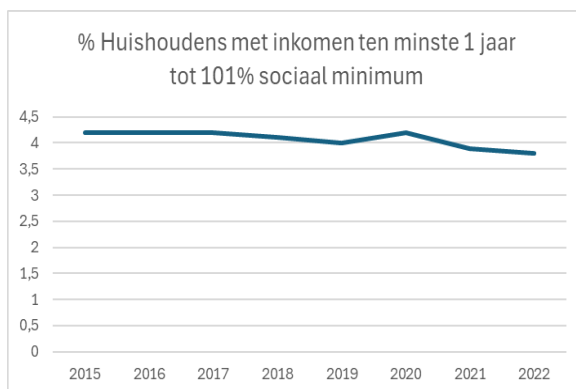
Arbeidsmarkt

Bron: *waarstaatjegemeente - CBS Arbeidsdeelname*

Bron: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

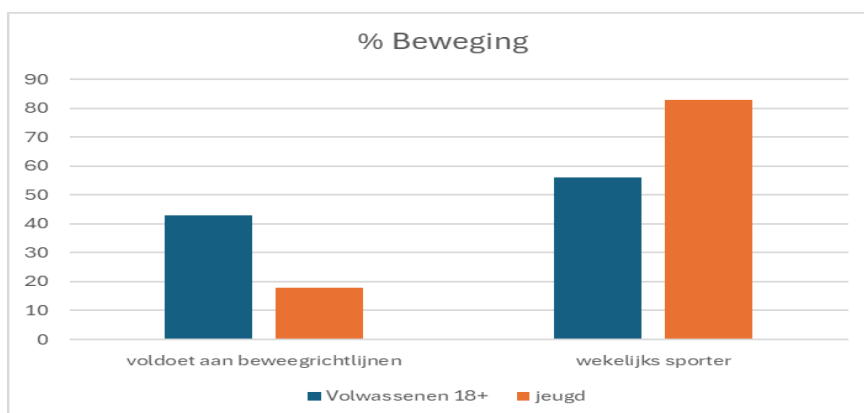
Armoede

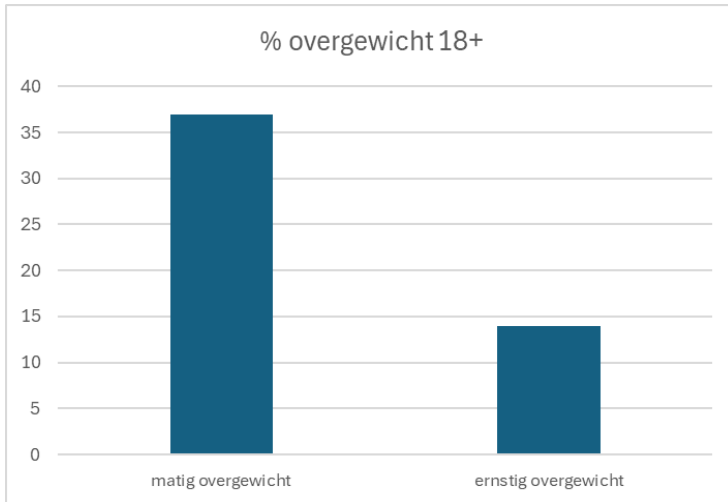
Bron: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85678NED/table?ts=1719502548019>

Bron *waarstaatjegemeente - CBS Arbeidsdeelname*

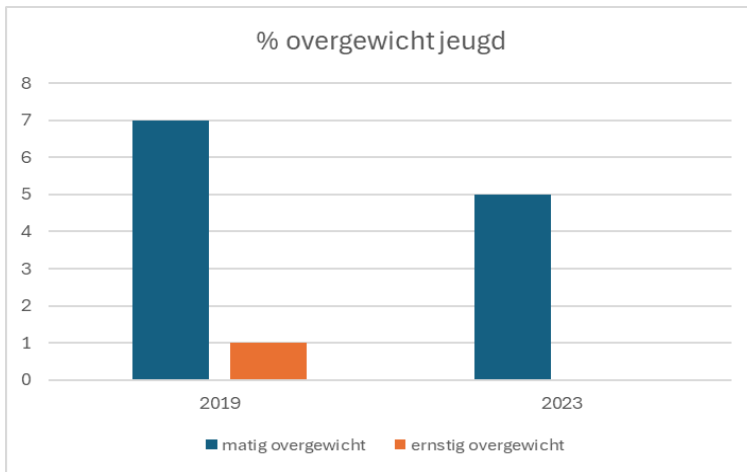
Thema Welbevinden

Bron: *GGD monitor Volwassenen 18+ (2022), GGD monitor Jeugd 12-18 (2019)*

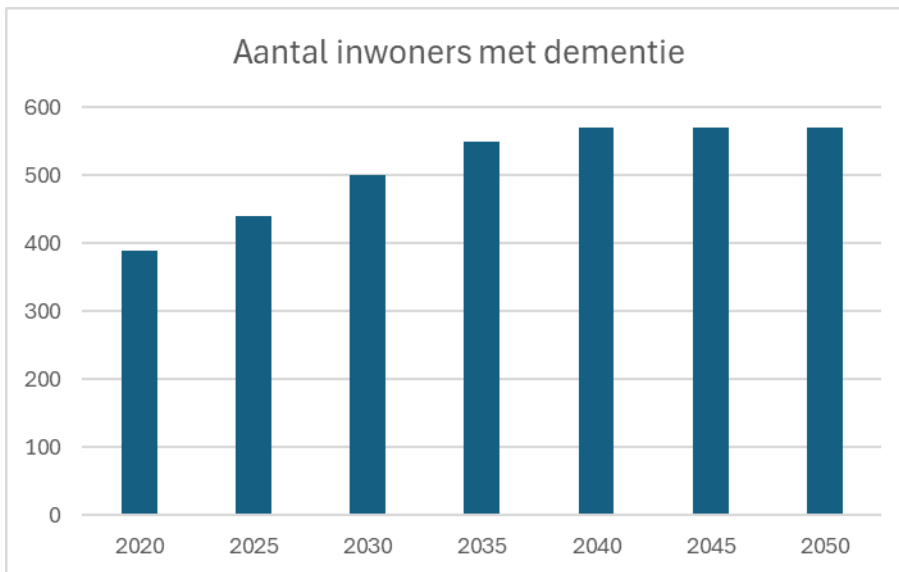

Bron: GGD monitor Volwassenen 18+ (2022),

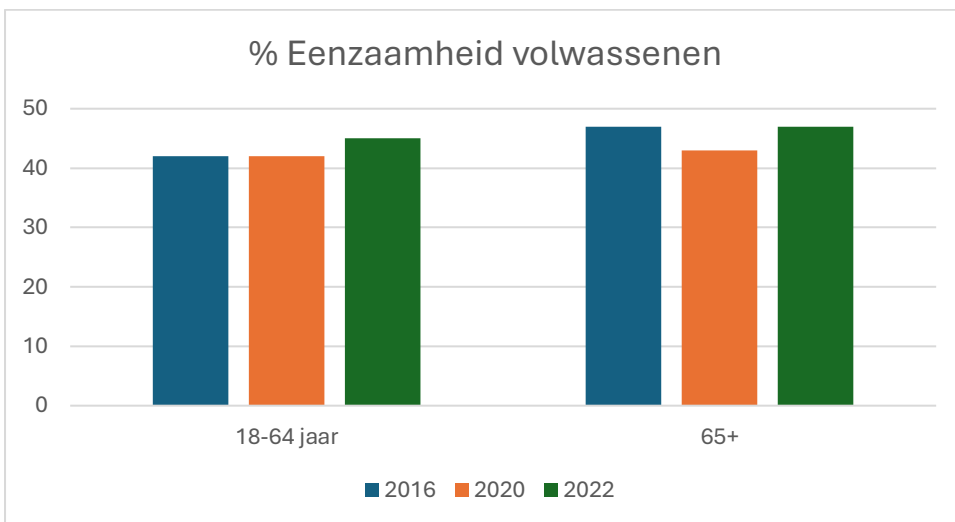
Bron: GGD monitor Jeugd 12-18 (2019), GGD monitor Jeugd 2e en 4e klas VO (2023)

Thema Dementie

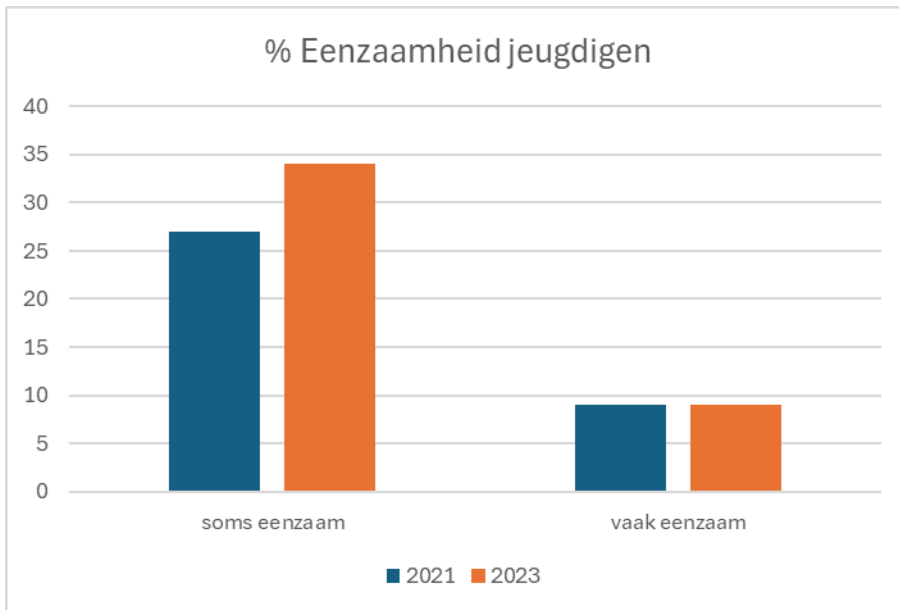

Bron: https://media.alzheimer-nederland.nl/s3fs-public/media/2023-01/documents/AN_Mensen%20met%20dementie%20per%20gemeente_10-2022.pdf?
 Bron Vektis± <https://www.vektis.nl/intelligence/publicaties/grote-toename-van-ouderen-met-dementie-verwacht>

Thema eenzaamheid

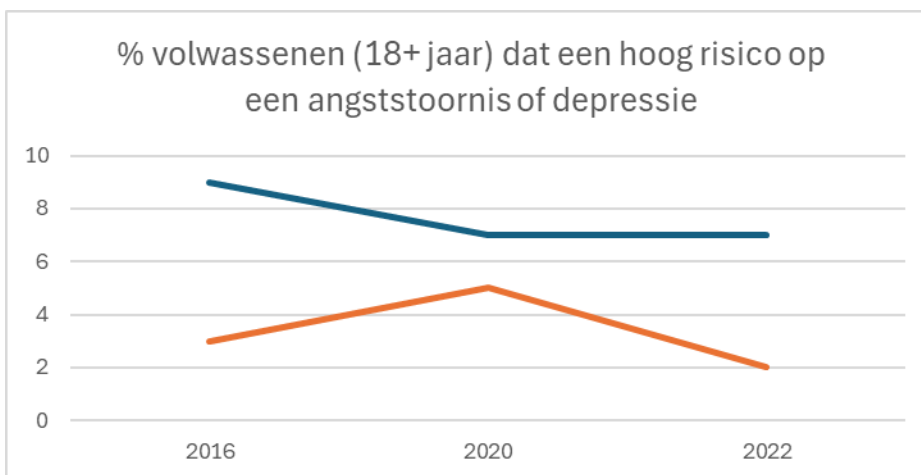

Bron: GGD monitor Volwassenen 18+ (2022)

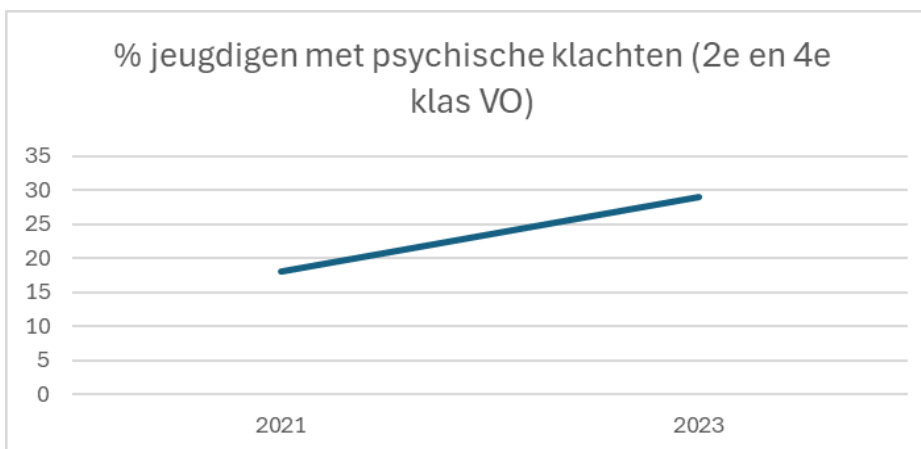

Bron: GGD monitor Jeugd 2e en 4e klas VO (2023)

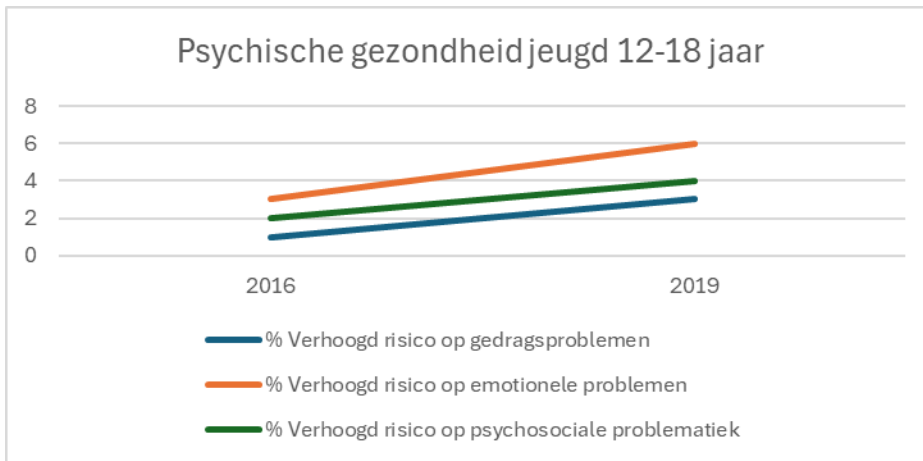
Thema Psychische kwetsbaarheid

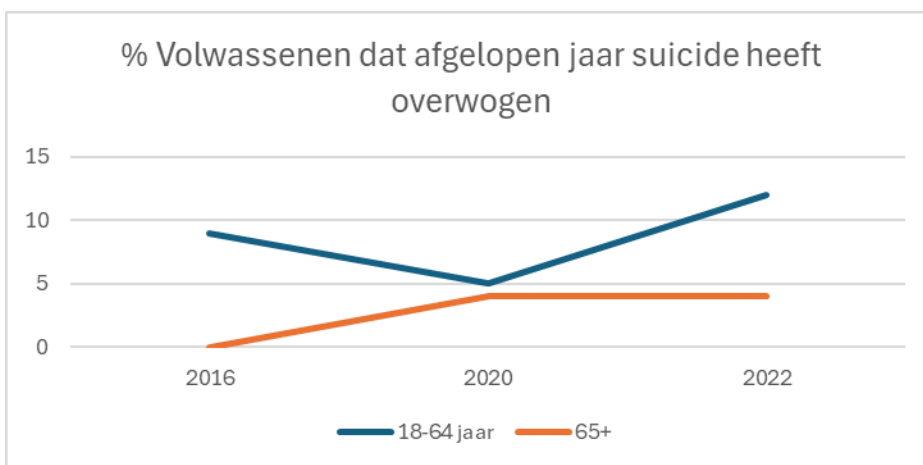
Bron: GGD monitor Volwassenen 18+ (2022)

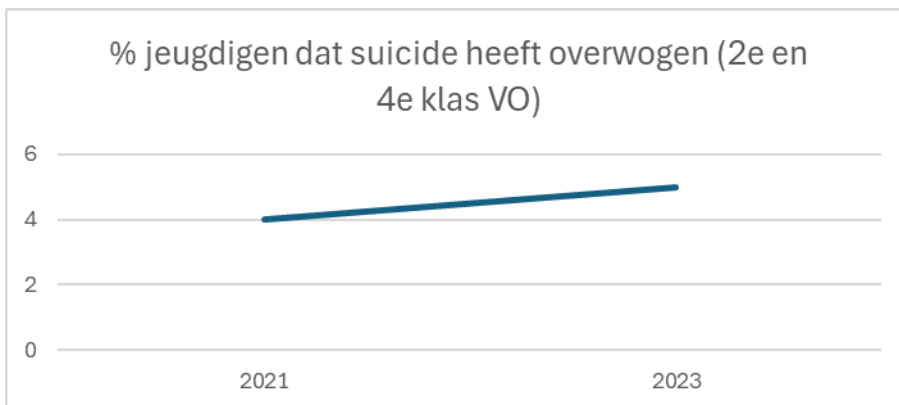
GGD monitor Jeugd 2e en 4e klas VO (2023)

Bron: GGD monitor Jeugd 12-18 (2019)

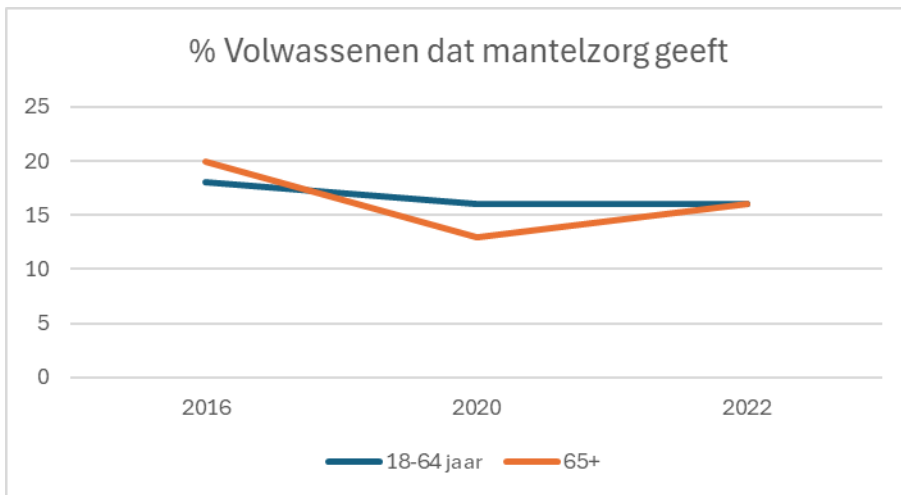

Bron: GGD monitor Volwassenen 18+ (2022)

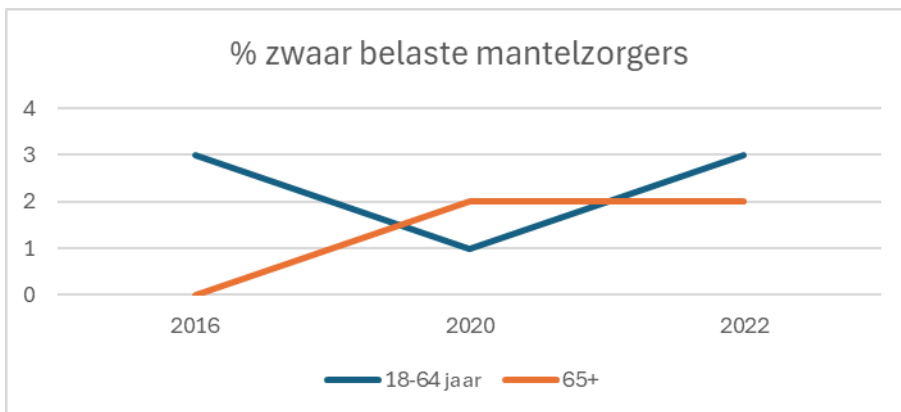

GGD monitor Jeugd 2e en 4e klas VO (2023)

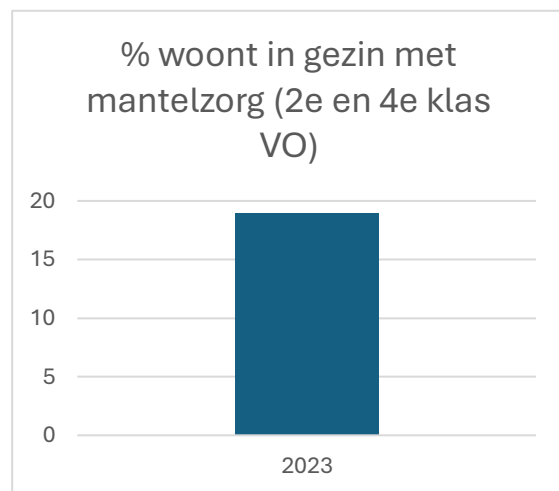
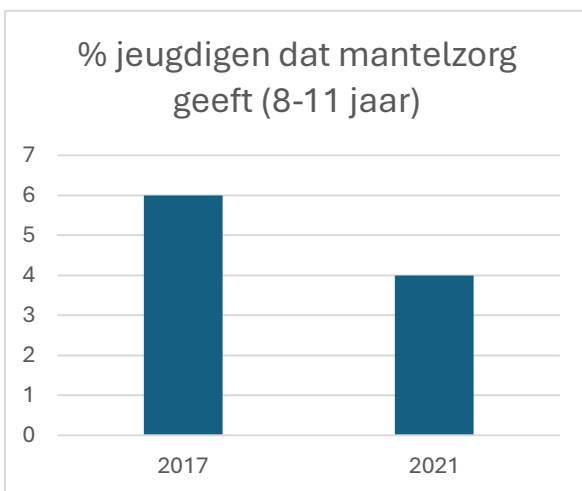
Thema mantelzorg

Bron: GGD monitor Volwassenen 18+ (2022)

Bron: GGD monitor Volwassenen 18+ (2022)

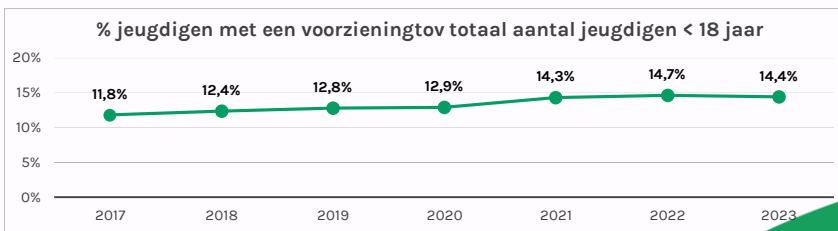
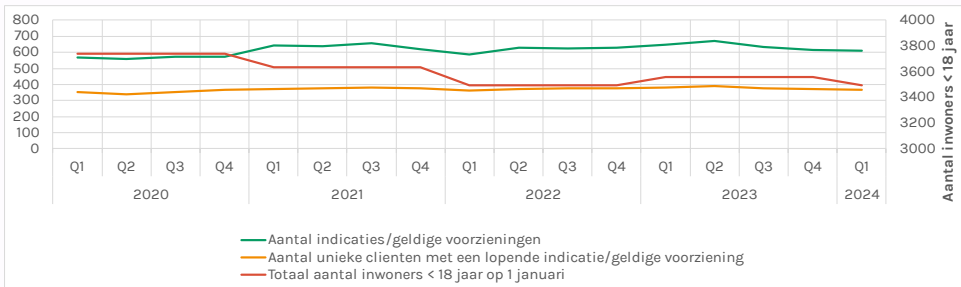
Bron: GGD monitor Kind 0-11 (2021), GGD monitor Jeugd 2e en 4e klas VO (2023)

Thema maatwerkvoorzieningen

Jeugd: aantal voorzieningen en cliënten

10

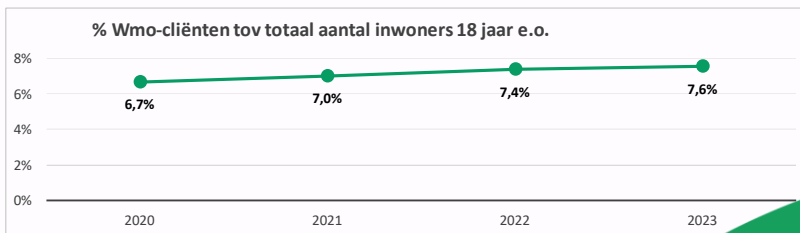
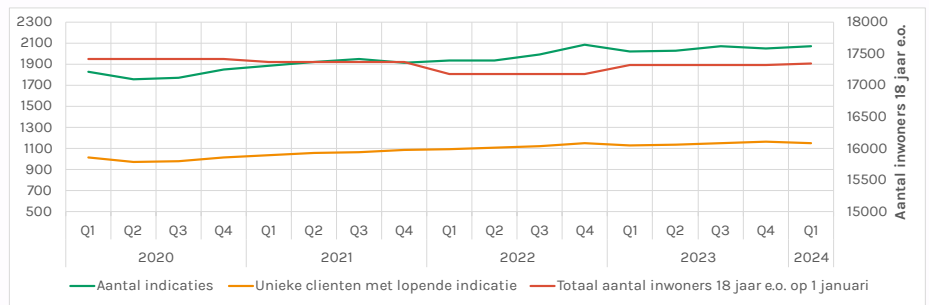
Betreft: het totaal aantal indicaties c.q. geldige voorzieningen in een periode, alsook het totaal aantal jeugdigen met een geldige voorziening.

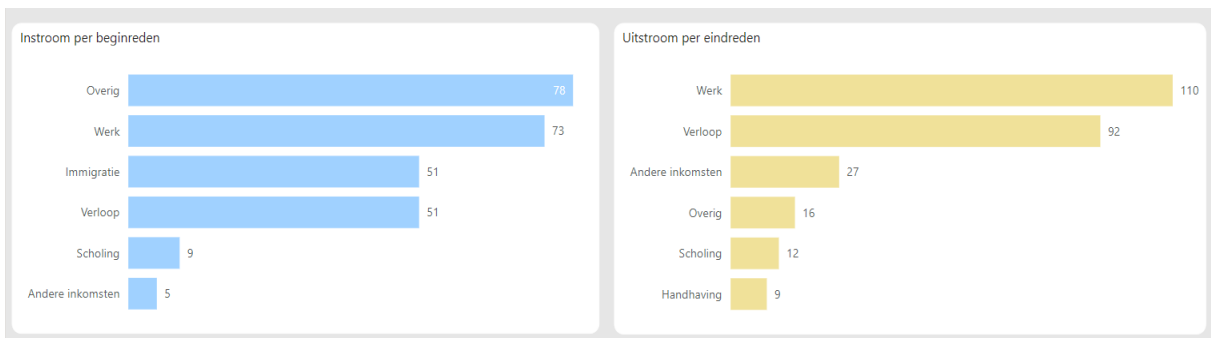
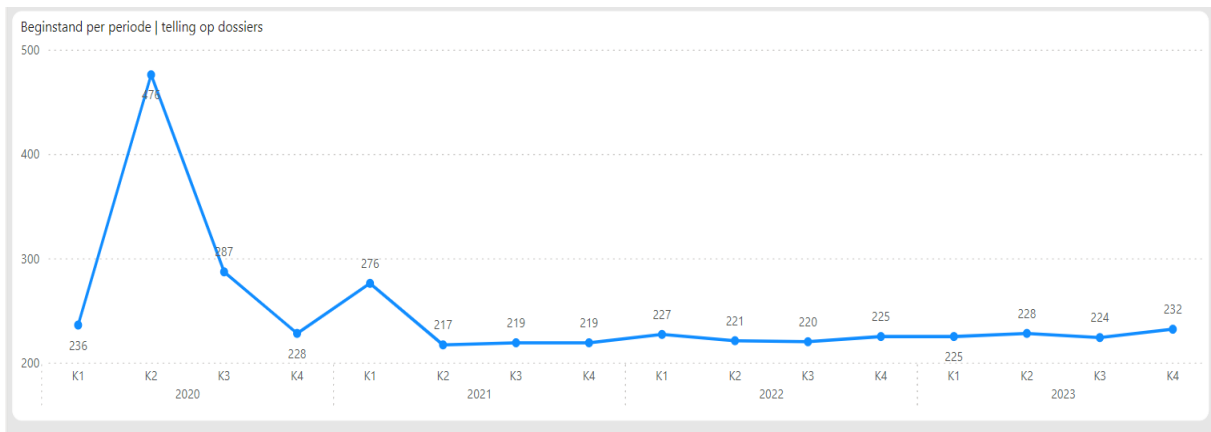
Wmo: aantal voorzieningen en cliënten

22

Betreft: het totaal aantal indicaties c.q. geldige voorzieningen in een periode, alsook het totaal aantal jeugdigen met een geldige voorziening.

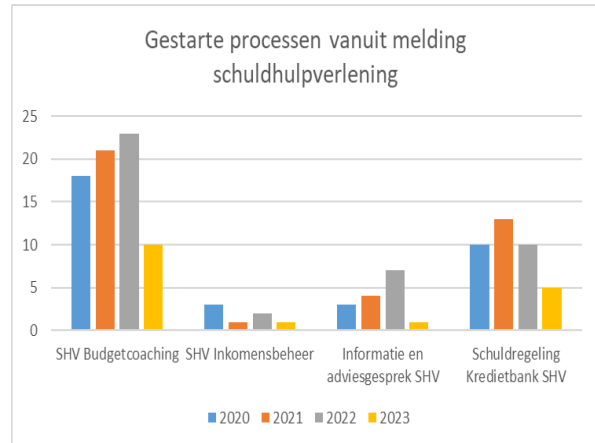
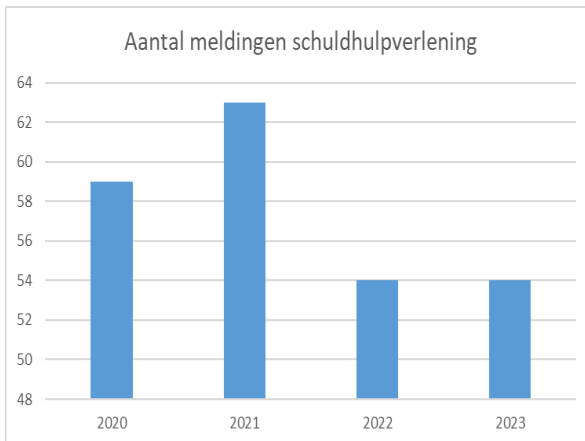

Werk en Inkomen

In- en uitstroom over de jaren 2020-2023. Uitkeringsbestand Cranendonck (aantal uitkeringsdossiers 2020-2023) Instream- en uitstroom met reden (2020-2023).

Schuldhulpverlening

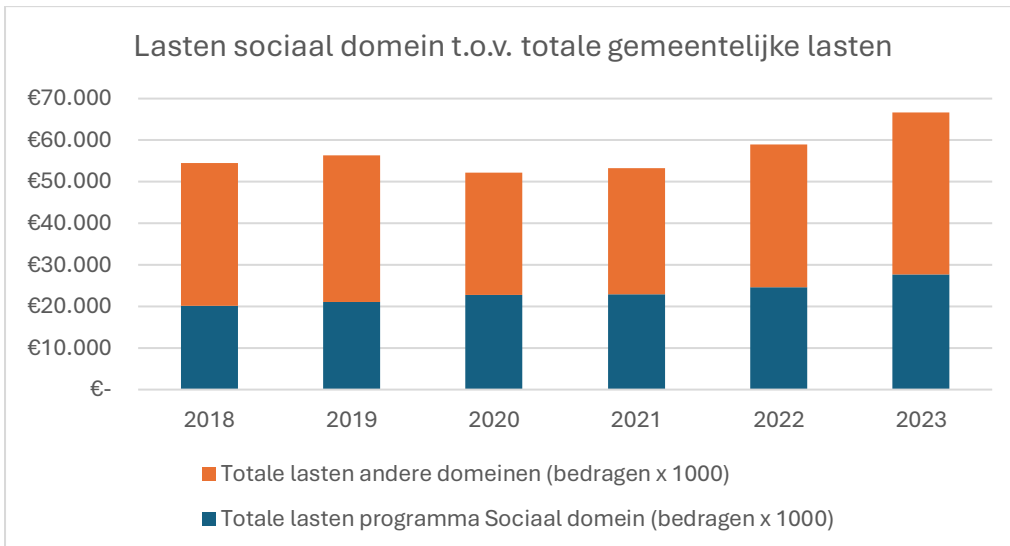
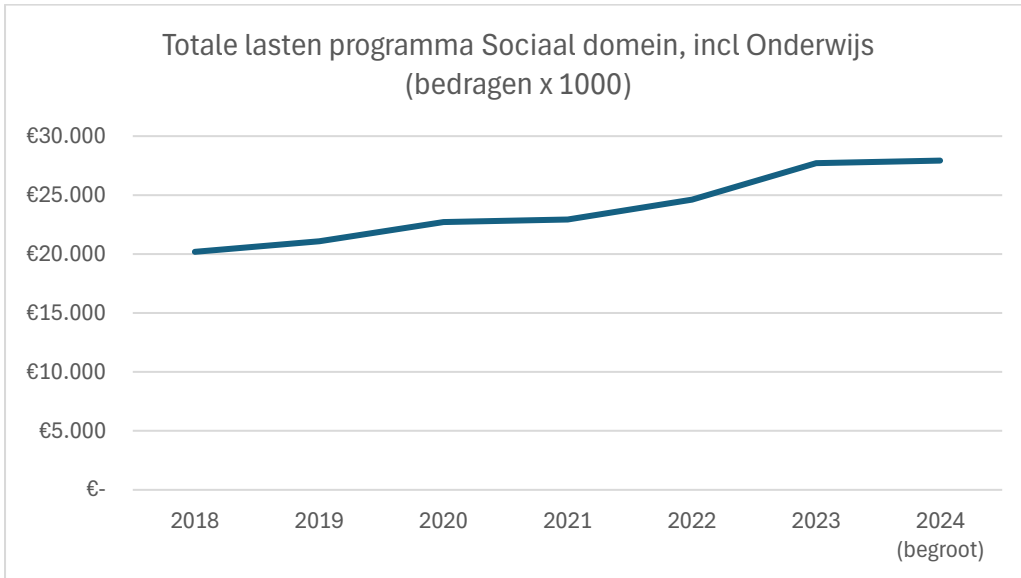

Bron: ZorgNed, 2024

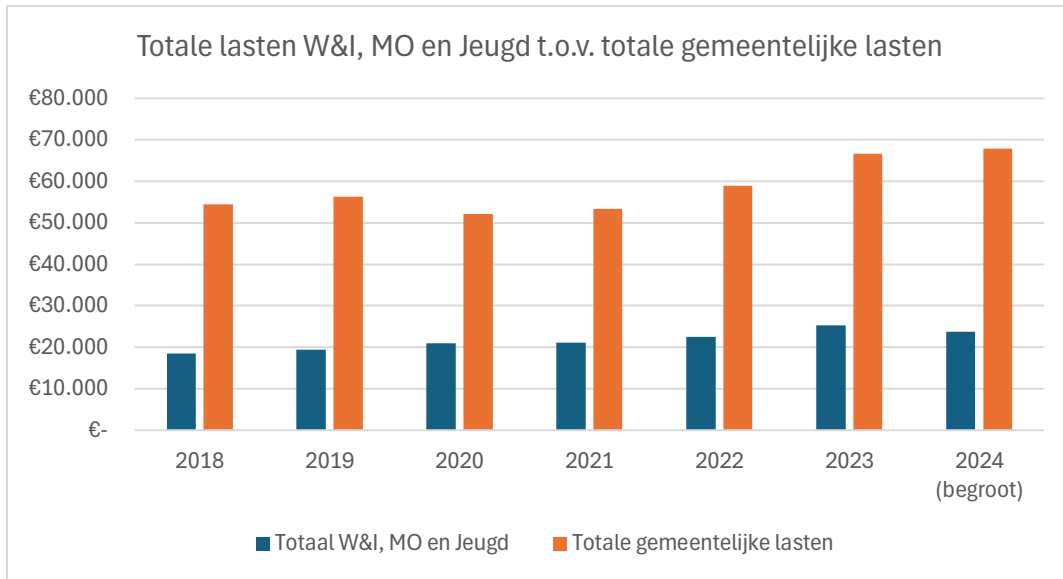
	schuldenaren	Aandeel schuldenaren in totaal aantal huishoudens	Niet schuldenaren
2015	460	5.4	8170
2016	480	5.5	8290
2017	430	4.9	8300
2018	470	5.3	8280
2019	460	5.2	8300
2020-01	450	5.0	8450
2020-10	410	4.6	8480
2021-01	400	4.5	8460
2021-01	420	4.7	8450
2021-10	440	4.8	8540
2022-01	490	5.4	8490
2022-01	470	5.3	8500
2023-01	510	5.7	8520
2023-01	510	5.6	8520

Bron: CBS, schuldenproblematiek in Nederland

Thema Financiën

Bron: Jaarrekeningen, BURAP gemeente Cranendonck

Bron: Jaarrekeningen, BURAP gemeente Cranendonck